

Svinesundskommittén

Fysisk planering av kust och hav

En jämförelse mellan Norge och Sverige med fokus på Skagerrak

Julia Sandberg

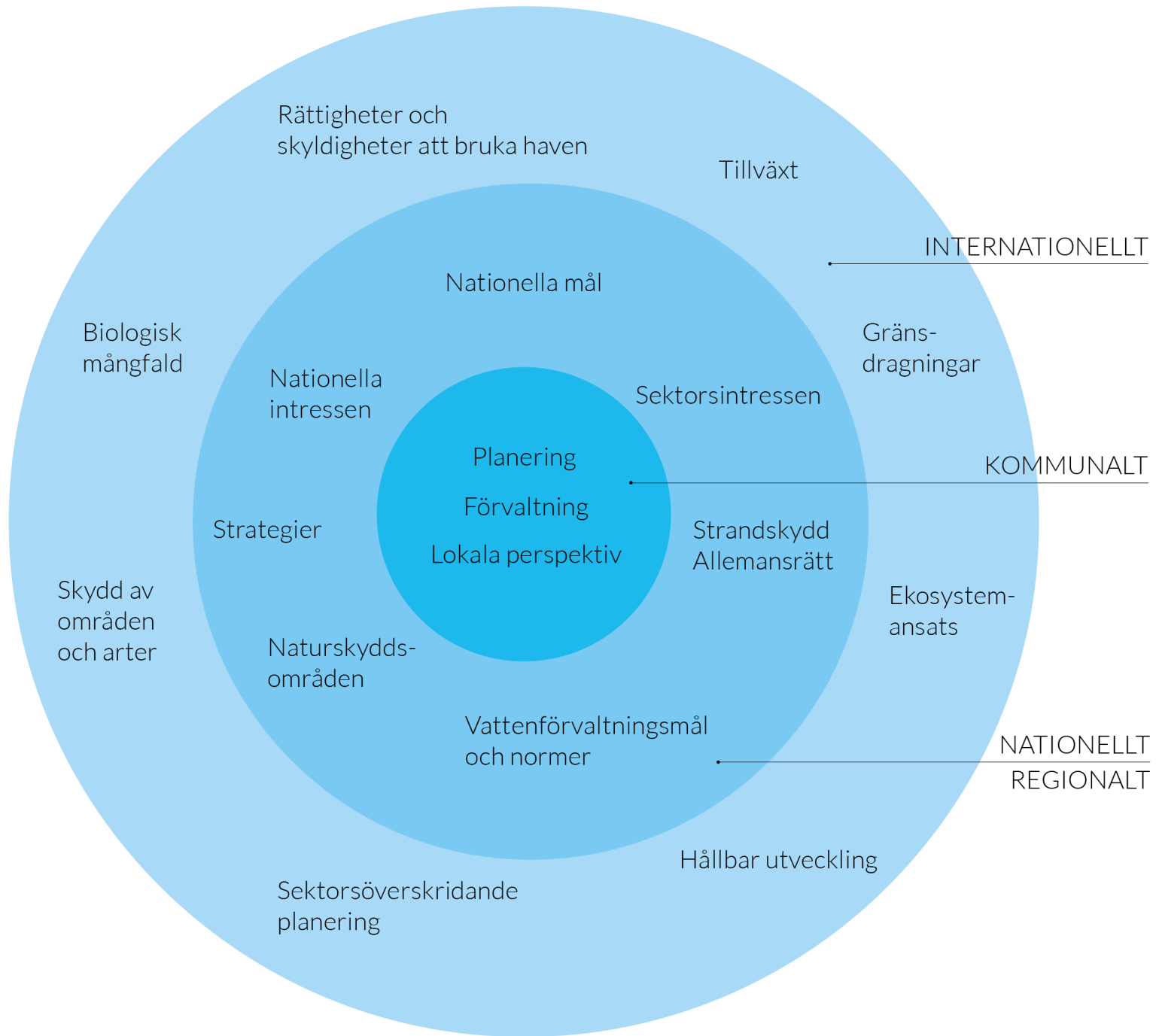
Mellankommunal planering med ett gränsregionalt perspektiv

- Förutsättningarna till planering av kust och hav i Sverige och Norge
 - Erfarenheter och kunskap från *Hav möter land*
- Fysisk planering av kust och hav – En jämförelse mellan Sverige och Norge med fokus på Skagerrak

Maritima och marina näringar

- **NORGE:** Sjömatnäringen, maritim näring och offshore-petroleum
- 500 miljarder NOK
- **SVERIGE:** Näringar med koppling till kusten, havet och de stora sjöarna, inklusive turism
- 160 000 – 200 000 miljoner SEK
- Stora skillnader nationellt sett – likheterna större i Svinesundsregionen

DIREKTIV	SVERIGE	NORGE
Vattendirektivet	Vattenförvaltningsförordningen	Vannforskriften
Fågeldirektivet	Artskyddsförordningen Miljöbalken	Naturmangfoldloven
Art- och habitatdirektivet	Artskyddsförordningen Miljöbalken	Naturmangfoldloven Havressursloven
Havsmiljödirektivet	Havsmiljöförordningen Miljöbalken	Naturmangfoldloven Havressursloven
Havsplaneringsdirektivet	Havsplaneringsförordningen Miljöbalken	Ingen applicering i lag – strukturer för förvaltning finns

Exempel på hur EU-direktiv har implementerats i nationell lagstiftning och arbetas med

Skillnader i roller, ansvar och ramverk

- Plan- og bygningsloven & sektorslovverk
- Plan- och bygglagen & miljöbalken
- Samordning av statliga intressen - Fylkesmannen och Länsstyrelsen
- Regional planering i Norge – Inte i Sverige

Nationella intressen och statliga riktlinjer

- *Rikspolitiska retningslinjer for planlegging i kyst- og sjøområder i Oslofjordregionen*
- *Statlite planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen*
- Riksintressen
- Strandskydd

Kommunal planering i havs- och kustområden

- Kommunalt planeringsområde
- Koppling mellan havsplan och kustzonsplanering respektive förvaltningsplan och kystsoneplanlegging
- Nuläge för kustzonsplanering i regionen

OMRÅDESANSVAR FÖR PLANERING KOMMUNALT OCH STATLIGT I SVERIGE OCH NORGE

Kommunal planering Sverige

Statliga havsplaner Sverige

Kommunal planering Norge

Statliga förvaltningsplaner Norge

Strandlinje

Baslinje

1 nm = 1852 m

≈ 22 km

≈ 348 km

Inre vatten

Territorialhavet

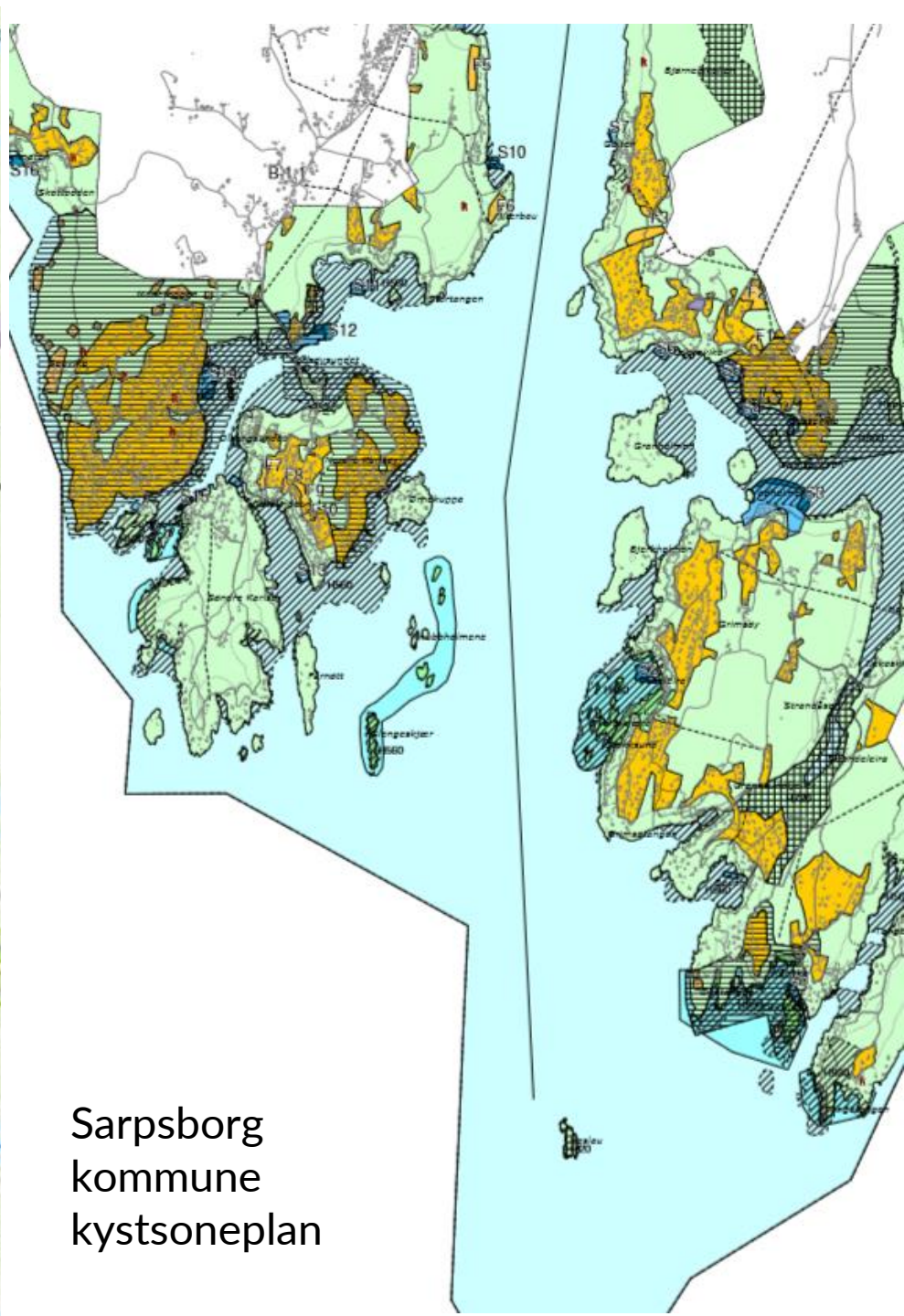
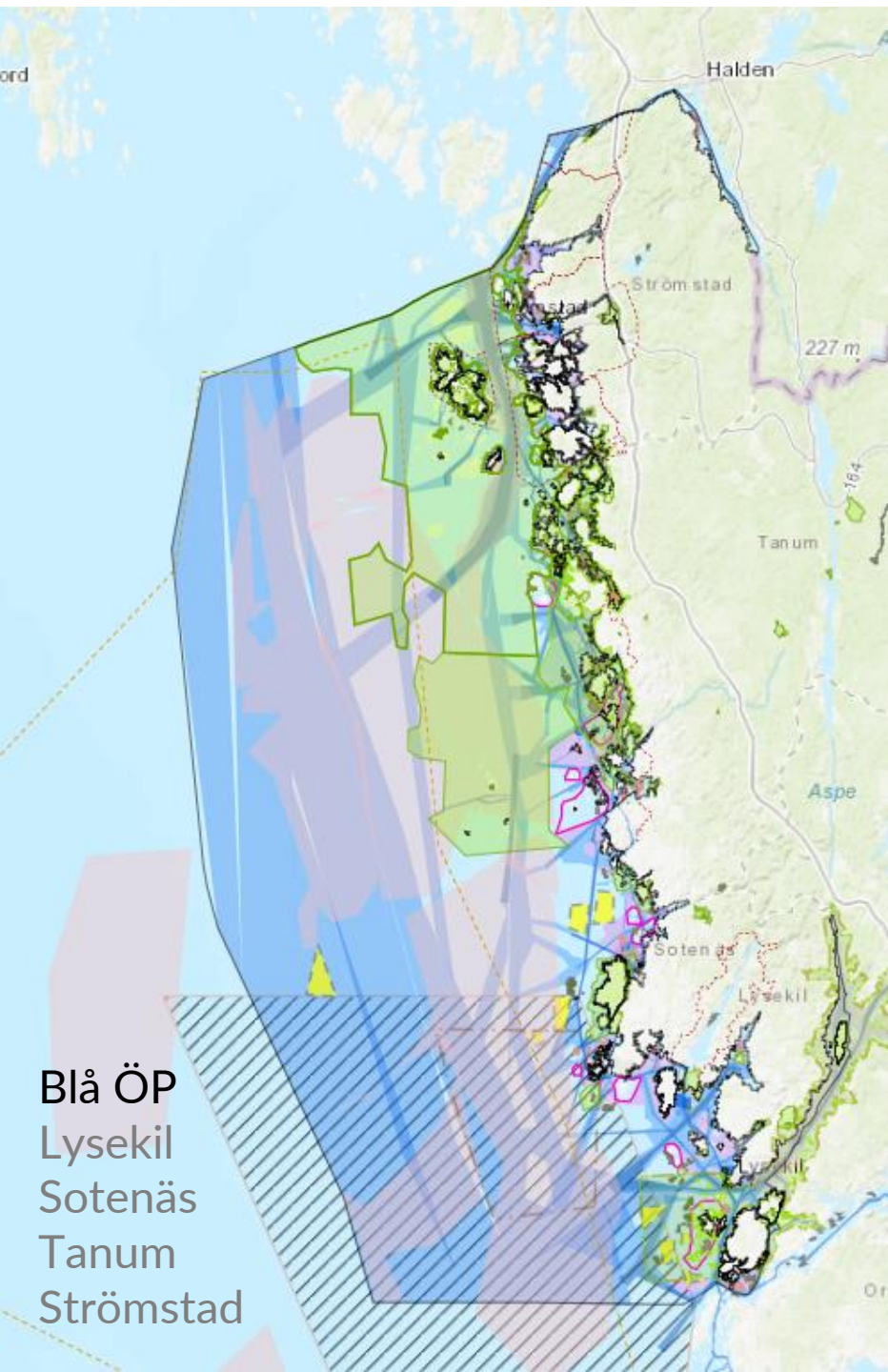
Ekonomisk zon (EEZ)

Angränsande lands ekonomiska zon eller fritt hav / territorialhav

Kommunal planering i havs- och kustområden

- Kommunalt planeringsområde
- Koppling mellan havsplan och kustzonsplanering respektive förvaltningsplan och kystsoneplanläggning
- Nuläge för kustzonsplanering i regionen

Vägledning

- Kustzonsplanering – yngre arbeidsområde än planering på land
- **KMD**
 - Rundskriv: *Lover og retningslinjer for planlegging og ressursutnytting i kystnære sjøområder (2018)*
 - Vägledning (hösten 2018?)
- **Boverket**
 - Vägledning (hösten 2018?)
- Behov av erfarenhetsutbytte och kunskapsdelning

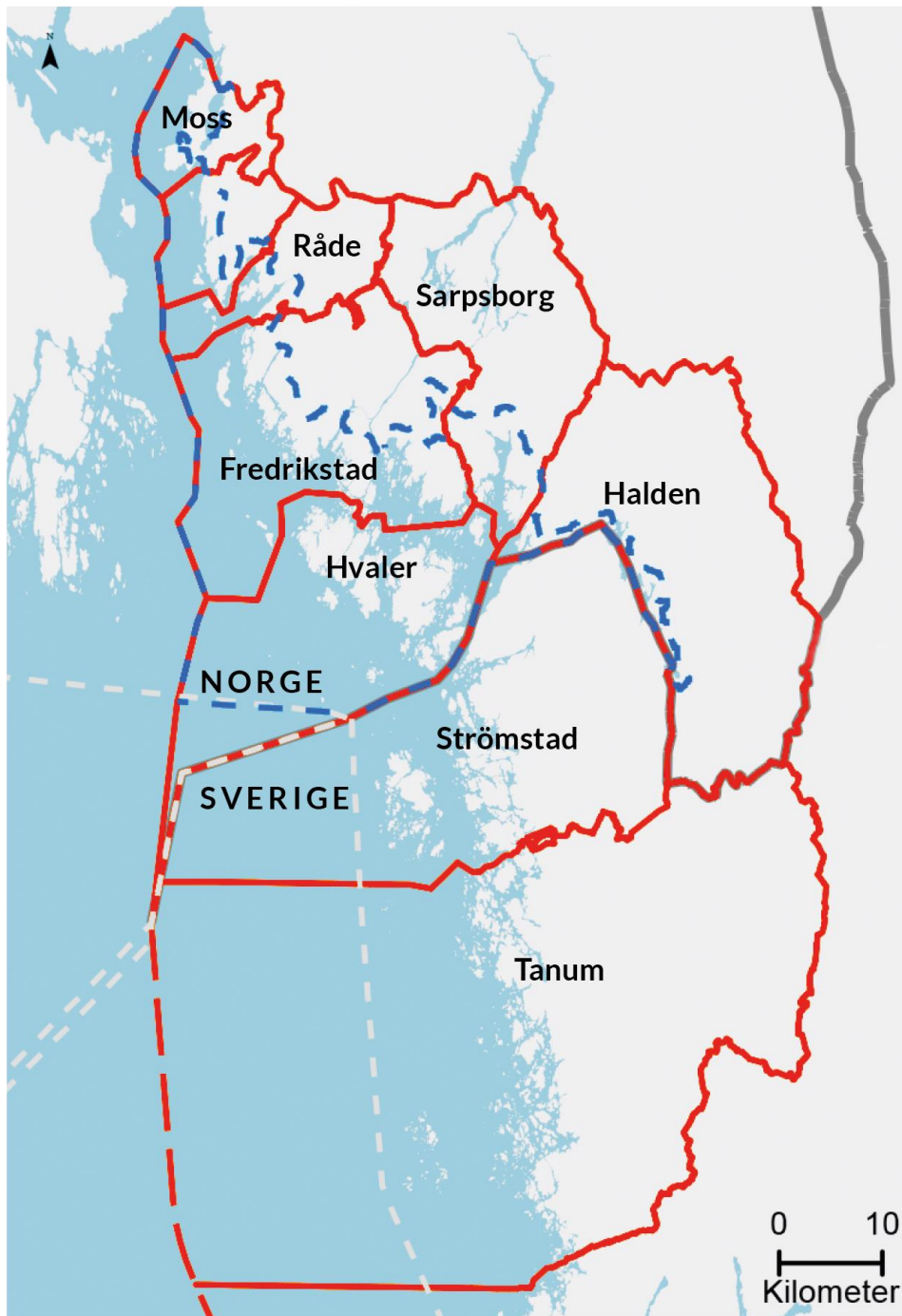

Gränsöverskridande arbete

- Internationella samarbeten: Havs- och vattenmyndigheten och Miljødirektoratet
- Vannregion Glomma och Västerhavets vattenmyndighet
- Länsstyrelsen Västra Götaland och Fylkesmannen i Østfold
- Østfold fylkeskommune och Västra Götalandsregionen?
- Mellan kommunerna?

Kommunala och statliga gränser för planering i Skagerrak

Teckenförklaring

- Havsplaneområde Sverige och Norge
- Kommungränser
- - - - - Territorialgräns/Kommunernas yttre gräns
- Riksgräns
- - - - - Østfolds kustzonsplanområde

Summerade rekommendationer

■ Gränsöverskridande dialog

Ökad dialog mellan Sverige och Norge behövs eftersom flera administrativa områden möts i Svinesunds gränsregion. Enligt vad denna studie har funnit så finns idag inga regelbundna och strukturerade möten kring kustzons- och havsplanering mellan Østfold och Västra Götaland. Detsamma gäller frågor som berör utveckling i, vid och på havet eller kusten. Denna dialog behövs för erfarenhetsutbyte och kunskapsöverföring och om möten hålls kan de på lång sikt skapa effektiva system för samråd och yttrande. De kan även leda till samsyn eller förståelse kring olika perspektiv på möjligheter och problem, förebygga och mildra intressekonflikter. Av betydelse är också att beslut kan fattas på gemensamt kunskapsunderlag.

Då kommunerna i Sverige och Norge har det yttersta ansvaret för fysisk planering är ett gränsregionalt planforum för kommunala tjänstemän steg ett. Att de regionala och statliga myndigheterna med ansvar och inflytande i planering medverkar är av vikt för att skapa koppling till nationella intressen.

■ Gränsregionala uppdrag

Genom att belysa gränsregionala frågor eller formulera uppdrag på statlig nivå går det att motivera arbetet samt avsätta tid och resurser. Detta gäller för fysisk planering generellt och inte specifikt för kusten eller havet. Ett exempel gäller arbete i enlighet med de direktiv som införts i Sverige och Norge men som ger nationellt handlingsutrymme i implementeringen.

■ Sektorsöverskridande förvaltning

Statens samlade syn är inte lika tydlig i Norge som i Sverige. Fylkesmannens uppgift att samordna statliga myndigheters inspel på kommunala planer ska gälla för hela landet efter regionreformen. Detta kan skapa ett mer enhetligt perspektiv som förmedlas till kommuner. Dock kommer deltagande vid norska regionala planforum att vara fortsatt viktiga för att föra en sektorsöverskridande dialog i tidiga skeden.

■ Kunskap

Kontinuerlig uppdatering av kunskapsunderlag krävs för att på bästa sätt se på hur det ska gå att balansera nuvarande och framtida bruk. Underlagen möjliggör en kartläggning av var intressens kärnvärden finns och kan på så vis utgöra viktig information till konsekvensutredningar, där olika alternativ kan ställas mot varandra.

■ Djupare kommunal planering

Mer kunskap gör att den kommunala planeringen lättare kan ställning. Översiktsplanerna förmedlar då ett tydligare perspektiv kring kommunernas långsiktiga mark- och vattenanvändning. Det innebär även en vägledning för näringslivsinitiativ och beslutsfattande inom prövningsordningen och mer förutsägbara processer.

Följ oss på

Svinesundskommittén

TACK

Kommunala och statliga gränser för planering i Skagerrak

Teckenförklaring

- Havsplaneområde
Sverige och Norge
- Kommungränser
- - - Territorialgräns/Kommunernas
yttre gräns
- Riksgräns
- - - Østfolds kustzonsplanområde

